

Xəbərin içində olan aparıcı

Vüsalə Nürəddinqizi: "İş saatı bitəndən sonra belə, üzərimdə heç bir yorğunluq hiss etmirəm"

Peşəsindən asılı olmayaraq, hər bir insan gündəlik xəbərləri izləyir. Belə ki, gün ərzində zaman təpib xəbərləri izləməsə belə, iş sonrası ana xəbərin yayımındığı zaman televiziya qarşısına keçib, ölkədə baş verən xəbəri izləmə ehtiyacı duyur. Bu məqamı nəzərə alan telekanal rəhbərləri də xəbər aparıcıları məsələsinə həssas yanaşırlar. Danılmaz faktdır ki, televiziyyaya aparıcı qismində gələn hər kəsin ən böyük arzusu isə ana xəbərin yayım zamanı iş başında olmaqdır. Ancaq bu, hər kəsə qismət olmur. Bu gün sizlərə təqdim edəcəyim müsbəhədən daim xəbərin içərisində olan Vüsalə Nürəddinqizidir. "Xəzər Xəbər"in aparıcısı Vüsalə xanım.

- Bu gün jurnalistikaya üz tutan gənc lərin əksəriyyətinin arzusu telekanallarda çalışmaqdır. Bunun səbəbini necə izah edərsiniz?

- Bu, kütłədən asılı olan bir şeydir. Bilirsiniz ki, tamaşaçı kütłəsi daha çox televiziyanı sevir. İstedad ele bir şeydir ki, hansı sənəti seçirsin seç, səni daim izləyir. Hərdən ele olur ki, özün-özünü deyil, istedadın seni idarə edir. Daxilində olan o istedad həmisi isteyir ki, sənin iç dünyani, potensialını nümayiş etdirsin və bunun üçün can atır. Bu, tamam başqa bir şeydir. Ən tanınmış jurnalistlər belə televiziyyada meşhurlaşandan sonra qəzetlərde ve saytlarda öz məqalələrini çap etdirirlər. Ancaq televiziyyadan başqa bir alternativ olsayıdı, jurnalistika fakültəsini bitirənlər və bu sahəyə maraq göstərənlər həmin sahəni de seçərlər.

- Jurnalistikadan söhbət düşmüşkən, sizə görə yazılı jurnalistika ilə televiziya jurnalistikası arasında nə kimi fərqlər var?

- Qəzet jurnalistikasında işləməmişəm. Ona görə də belə olmadığım sahə üzrə danışmaq menə bir az çətdir. Ancaq təcrübəmdən, ətrafındakı insanların iş təcrübəsindən bu nəticəyə gele bilirəm ki, aradakı fərq o qədər də çox deyil. Mənəce, medianın bu hər iki qolu çox çətin və məsuliyyətdir. Əsas odur ki, işini peşəkarmasına görəsən və bu yönələ öz üzərində çalışasın. Bizim işin də öz çətinliyi var. Xəbər aparıcısı məlumatı dəqiq verməlidir. Çünkü tamaşaçılara təqdim etdiyi hər bir xəbərin altında onun imzası gedir. Söhbət məsuliyyətini daşıya biləcəyin işdən gedir.

- Adətən, gənc aparıcılar şou, əyləncə xarakterli verilişləri aparmağa üstünlük verirlər. Nədənsə ciddi və sosial yükü ağır olan verilişlərdən bir qədər çəkinirlər. Siz necə oldu ki, ana xəbər kimi ağır və kütłənin diqqət mərkəzində olan programın aparıcısı kimi çıxış etməyə razılıq verdiiniz?

- Televiziyyaya müraciət etdiyim ilk gündən xəbər aparıcısı kimi çıxış etməyi özümə uyğun hesab etmişəm. Əger mənə əyləncəli bir veriliş həvəle olunsaydı, böyük ehtimal

ondan imtina edərdim. Hər bir insan öz daxiliini tanımlıdır, potensialına belə olmalıdır. Özünü görmədiyin sahədə peşəkar olmağın dərəcəsi, bacardığın bir işlə məşğul olmaq daha faydalıdır. Sevdiyim işlə məşğul olduğum üçün yorulmuram. İş saatı bitəndən sonra belə, üzərimdə heç bir yorğunluq hiss etmirəm. Hansı peşənin sahibi olursan ol, əgər işini sevərk görürsən, heç zaman yorulmazsan, əksinə, ondan həzz alarsan. Çox şüklər olsun ki, mənə de sevdiyim işlə məşğul olmaq nəsib olub. Bu sənətə geldiyim üçün heç də peşman deyiləm. Özümü bundan başqa sahədə görə bilmirəm.

- Aparıcılıq sahəsində televiziyanın rəqəbat hiss edirsinizmi?

- Təsəvvür edin ki, hansısa idman növündə yarışa gedibsiniz və qalib gelmək üçün mübarizə aparırsınız. Ancaq burada heç bir rəqəbat yoxdur və siz qalib gəlirsəniz. Sizə, bunun mənəsi olarmı? Təbii ki, heç bir mərəğ olmaz. Hansı sənətdə çalışmağınızdan asılı olmayaraq, daima irəliyə baxmaq və o yöndə çalışmaq lazımdır.

O ki, qaldı sualınıza, ister xarici, ister yerli telekanallarımızın aparıcılarını izləyirəm, aparıcıların xəbəri necə təqdim etdiklə-

Universitetlərimizdə də belə bir ixtisas yoxdur.

- Heç kim 17-18 yaşında, televiziyyaya gələn kimi aparıcı olmur. Aparıcı olmaq üçün uzun bir yol qət etmək şərtidir. Çünkü illərlə bu işlə məşğul olan peşəkarlar var. İstər redaktor olsun, istər rejissoru. Televiziyyada bir-dən-birə ixtisaslaşmaq olmur. Burada təcrübə əsasdır, bu sahədə öz sözünü demiş adamlardan hər dəfə nəyisə öyrənirsən. Məsələn, vurğu problemin varsa, peşəkar insanlardan bir-iki ay dərs alırsan. Beləliklə, zamanla ixtisaslaşırsan. Heç bir aparıcı müxbir olmadan aparıcı ola bilməz.

- Canlı efi ndə çıxış etmek heç də asan məsələ deyil. Canlı veriliş üçün özünüzü psixoloji baxımdan necə hazırlayırsınız?

- 6 ildir ki, xəbər aparıcısı kimi çalışıram. Bu 6 il ərzində məsuliyyətim, həyəcanım zərər qədər də azalmayıb. Eyni məsuliyyətlə men bu gün də xəbər aparıram. Xəbərləri təqdim edən zaman bir cümlədə hansısa səhv edən kimi içimdə narahatlılıq keçirməyə başlayıram. Karıixeramsa, əlimi stola ele möhkəm vururam ki, bəzən ovcumun içi ağrıdır. Özlüyündə düşünürəm ki, bunu deməməli idim. Bəlkə də səhv dediyim sözün o

rine baxıram. Onlardan bəyəndiklərim də olur, bəyəndiklərim də. Yaxşı mənəda örnək götürdüklerim də az deyil. Xəbər ele bir şeydir ki, bu, bir praktikadır. Daim öz üzərinə işləməlisən.

- Vüsalə xanım, bəzən Türkiyə və Rusyanın aparıcıları bize örnək kimi göstərilir. Ümumiyyətə, siz hansı məktəbi özünüzə nümunə hesab edirsiniz?

- Bir gözümüzü açandan Rusiya kanallarına daha çox baxmışıq. Və həmisi Rusiya aparıcılarının ciddiyətli geyimlərinə, xəbəri şərh vərəmədən bir istiqamət üzrə oxumalarına həssədə baxmışıq. Uşaq yaşlarında eli-mə qəzet alıb, otaqları gəzə-gəzə özüm üçün oxuyurdum. Ele hesab edirdim ki, guya mən aparıcıyam. İndin özündə də Rusiya telekanallarının aparıcılarının necə geyindiklərinə, ciddiyətələrinə necə qorudularına baxıram, ancaq bunuluna bərabər türkləri də izləyirəm. Çünkü bir növ "Xəzər" televiziyanın istiqaməti türk xəbərlərinə və aparıcılarına daha çox uyğunlaşır. Türkmen, Rusyanın xəbər aparıcılarına böyük sevgi ilə baxıram, çalışıram ki, özüm üçün nələrəse götürəm.

- Onlardan inдиya qədər nələri götürməyə çalışıbsınız?

- Rus aparıcılarının geyiminə, saç düzülməsinə, qadınların özlərinə necə aparmağına baxırdım. Türkərdə isə xəbəri necə təqdim etmələrinə, hətta süjetlərinin en xırda detallarına qədər diqqət edirəm. Yəni, bunların hər ikisi mənim üçün bir məktəbdir.

- Məktəb demək, ölkəmizdə xəbər aparıcıları necə hazırlanır?

qədər də böyük bir mahiyyəti yoxdur. Lakin, mən məsuliyyətimi dərk etdiyimden, vicdan əzabı çəkirəm, özüm özüm qınayıram.

- Gündəlik qəzetləri, saytları izləyirsinizmi?

- Səher saat 9-dan, axşam saat 10-a qədər o saytların içində oluruq. Hətta sosial şəbəkədə kimse şou ilə bağlı nəsə paylaşanda belə, mənim diqqətimi çəkmir. Gözüm xəbər yüksək yarlızar axtarı (gülür).

- Dəyəsən, artıq siz də peşə xəstəliyinə yoxluyubsunuz?

- Eledir (gülürük). Artıq başa düşmüşəm ki, mən bu dünənin adamıym. Maraqlarım, istəklərim, diqqətim ancaq bu sahə üzərində qurulub.

- Bəzən facieli xəbərlərin çatdırılması zamanı bir çox aparıcıların simasında hadisəye uyğun kədər hiss olunmur. Sizcə, bu, təcrübə ilə bağlıdır?

- Mən bunu təcrübə ilə bağlamazdım. Ola bilər ki, 20 ildir aparıcı kimi çalışır, ancaq xarakteri dəyişmişir. Hər bir insan öz xarakteri ilə doğulur. Biz mühərribə şəraitində yaşayan ölkəyik. Belə bir mövzuda aparıcıların üz cıgilərinin etnisəsini galmasının tərefdarı deyiləm. Oxudum bütün qəza xəbərlərindən an az qəzaya düşən insanın ailələrinin keçirdikləri hissələri keçirirəm. O, insanları tanımirəm, belə də həyatimdə onları heç tanımaq şansı da olmayıacaq, ancaq doğrudan da onların kədərindən qatılıram. Tanımadığın insan kədərindən şərık olmaq evəzələnməz bir hissədir. Qanında, damarında, canında bunu hiss edirəm. Çalışıram onu çox bürüze verməyim. Hərdən o qədər qəmli oxuyuram ki, düşünürəm xəbərə şərh qatmasam, daha yaxşı olar...

- "Xəzər xəbər"də xəbər hazırlayarkən ən çox nəyə üstünlük verilir?

- Fərqi yoxdur, sən "Xəzər xəbər"də işləyirsin, yaxud digər kanallarda. Əsas odur ki, hər kəs işinə məsuliyyətli yanaşmalıdır. Bir şeyi dərk etməlisen ki, sən xəbər təqdim edirsin. Bizdə bu məsuliyyət müxbirindən redaktoruna qədər var. Çalışırıq ki, verdiyim hər xəbərdə dəqiqlik, operativlik və məsuliyyət olsun. Xəbər ele bir sahədir ki, bura-da her iki tərəfdən mövqeyi olmasa, onu təqdim etmək mümkün deyil. Qərəbzəlilik mütələq şəkildə olmalıdır. Biz burada vasitəçiyik, hadisəni tamaşaçıya olduğu kimi göstəririk. Hadisəni törədəni, zərərçəkəni təqdim edirik. Məsuliyyət, diqqət və ən vacib olanı operativlikdir. Xəbər ele bir şeydir ki, onu 5 dəqiqə gec versən, artıq tamaşaçı ona başqa vəsitələrdən öyrənib yararlanacaq.

- Sizcə, ciddi xəbər yükü olan verilişin aparıcısı daha sonra əyləncəli bir verilişin aparmaqda çatınlıq çəkərmi?

- Bu, hər bir aparıcının özündən asılı olan şeydir. Ümumiyyətdə, hamımızı bu istiqamətdə dəyərləndirmək düzgün deyil. Ele istedadlı insanlar var ki, bir yox, bir neçə sahədə sözlərini deməyi bacarırlar. Niye də olmasın? Ola bilər ki, bir aparıcı öz yaradıcılığında fərqlilik etsin. Ancaq bu, bir az tamaşaçıda çağşınlıq yaradır. Hər şey tamaşaçının qəbul etməsindən asılıdır. Misal üçün, əgər sən ana xəbərin aparıcısınasən, həmin anda şou-verilişi apara bilməzsən. Bu, mənim subyektif fikrimdir. Əger xəbərlərə sağollaşınsa, təbii ki, başqa profilli bir verilişin aparıcısı ola bilərsən. Düşünürəm ki, ikisini eyni arada aparmaq mümkün deyil.

- Cox zaman xəbər aparıcıları xəbəri tamaşaçılara çatdırarken jestlərdən, mimiklərdən həddən ziyanətən yaranılar, hətta kameralarla oynayırlar. Belə halin xəbərin çatdırılmasına hər hansısa təsiri olur?

- Əvvəller düşüñürəm ki, aparıcılıq ele bir sahədir ki, aparıcı şərh verməmelidir. Söhbət jestlər, mimiklərlə olan şərhərdən gedir. Amma indi düşüñürəm ki, əgər tamaşaçı sən təqdim etdiyin xəbəri mənimseyirse, bu istiqamətdə atılan bütün yollar gözəldir. Fərqi yoxdur, amma hər şey əndəzəsində olmalıdır. Həddindən artıq mimiklər, jestlərin əleyhinəyəm. Ancaq sən qəza xəbəri oxuyursa, buna necə kədərlənməyəsən? Tutaq ki, söhbət olkenin xaricdə təmsil olunmasından gedir. 7 yaşı bir uşaqın elde etdiyi uğurdan gedir söhbət. Buna necə sevinməyəsən? Bu, mümkün deyil. Ona görə də düşünürəm ki, sakit xəbər aparıcısı olanlarını da sevənlər var, əl-qolla danışanlarını da. Bu illər ərzində belə olub, belə də davam edəcək. Bu suala dahi şairimiz Nizami Gəncəvinin sözleri ilə yekun vurmaq istəyirəm:

*Birinci saflığı varsa da suda,
Artıq içiləndə dərd verir o da.*

Ona görə də çalışmaq lazımdır ki, hər şey öz əndəzəsində olsun.

Xəyalə Rəis

